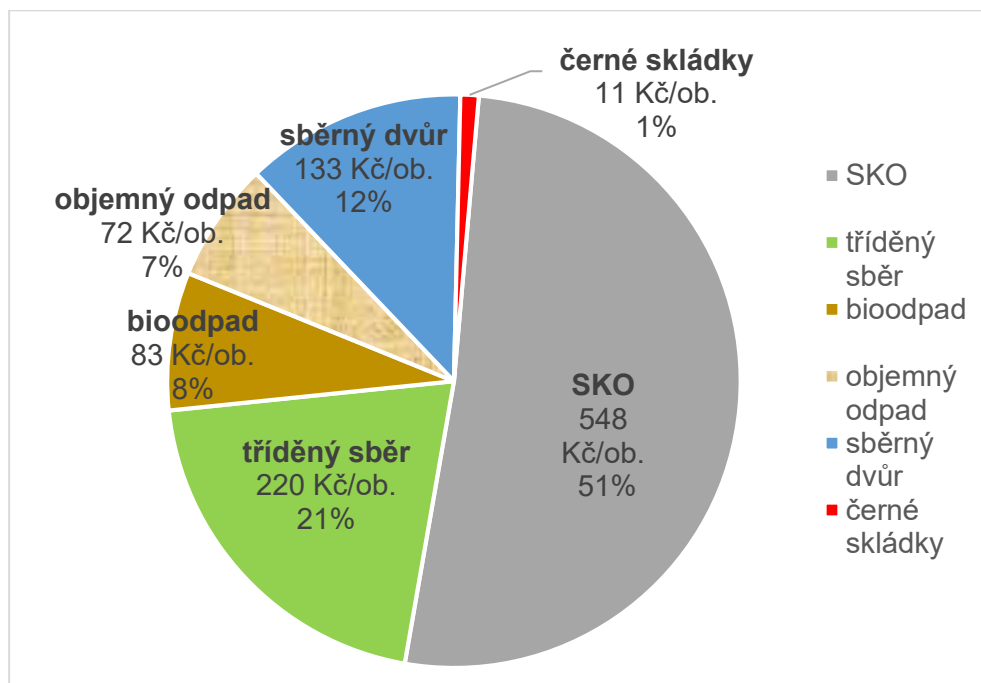

Zpoplatnění obyvatel v obecním systému odpadového hospodářství

S počátkem r. 2021 začal platit nový zákon č. 541/2020 Sb., o odpadech, který přinesl obcím nové povinnosti (např stanovení obecního systému odpadového hospodářství, cíle pro třídění komunálních odpadů, zákaz skládkování komunálních odpadů od r. 2030 atd.). Spolu s tím začal platit nový poplatek za skládkování odpadů, který výrazně navýší cenu skládkování, což bylo doposud nejlevnější formou nakládání s KO, a to i přes uplatnění slevy na poplatku pro obce do r. 2029. Uvedené změny povedou k nárůstu nákladů spojených s hospodařením s odpady v obcích. Měly by se tedy promítnout i do výše poplatků pro obyvatele, kteří obecní systém odpadového hospodářství (OH) využívají.

Způsob zpoplatnění obyvatel v OH je upraven novelizovaným zákonem č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích. Ten umožňuje zpoplatnit obyvatele poplatkem za obecní systém OH (poplatníkem je trvale bydlící obywatel anebo vlastník nemovité věci k rekreaci, paušální částka do výše max. 1200 Kč/obyvatel/rok) nebo poplatkem za odkládání odpadů z nemovité věci (poplatníkem je osoba žijící v obci anebo vlastník nemovité věci, ve které nikdo nebydlí, variabilní poplatek v Kč/kg, Kč/l i dle kapacity sběrných nádob, omezení max. 6 Kč/kg, 1 Kč/l. Poplatek je v tomto případě vázán na platbu za nádobu na směsný KO).

U obou poplatků není zákonem stanoveno, jaké náklady by do něj obce měly započítat. Poplatek lze tedy stanovit libovolně dle uvážení obce. Nicméně v praxi je vhodné odvodit poplatek od nákladů na OH. Náklady na systém OH v obci jsou tvořeny náklady za sběr, svoz a odstranění směsných KO, tříděný sběr využitelných odpadů a bioodpadů, sběr nebezpečných odpadů, objemných odpadů, provoz sběrného dvora atd. Občané jsou většinou uživatelé obecního systému a je tedy více než správné, aby zaplatili většinu nákladů tohoto systému, který je obec ze zákona povinna nastavit. Průměrné náklady obcí ČR na OH v r. 2019 a podíl hlavních nákladových položek jsou zobrazeny v grafu (v Kč/obyvatel).

Zdroj dat: EKO-KOM, a.s., 2020

Celkové náklady na komunální OH činily v r. 2019 průměrně v Kraji Vysočina 984 Kč/ob. (1032 Kč/ob. v ČR). Veškeré příjmy do OH obcí byly na Vysočině průměrně 754 Kč/ob. (725 Kč/ob. v ČR). Obce Kraje Vysočina dotovaly OH z cca 23 % ze svého rozpočtu. Poplatek od obyvatel přitom pokrývá obvykle kolem 49 % z celkových nákladů obce na OH. Pokud by obce

nedotovaly OH, pak se poplatek pro obyvatel v obcích Vysočiny při zohlednění ostatních příjmů měl pohybovat v průměru kolem 730 Kč/rok.

Je potřeba počítat s tím, že náklady na OH v obcích budou s novými požadavky zákona o odpadech narůstat. Náklady mohou ovlivnit občané především omezením produkce všech odpadů.

Obce by se tedy měly zaměřit na osvětu obyvatel v této oblasti. A rovněž by měly vysvětlit občanům, co všechno bude muset obec zajistit s přechodem na oběhové hospodářství a kolik to bude stát. Odpovídající část nákladů se zajištěním provozu OH by měly pokrýt v poplatcích obyvatelé obcí jako hlavní uživatelé služeb v OH.